

Aan: De Minister van LNV
Mw. C. Schouten
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Betreft: zienswijzen consultatie spoedaanpak stikstof bouw en infrastructuur

Mijn kenmerk: G036/Zw.Lee

Uw kenmerk: UTR 19/3501 WABOA

's-Gravenhage, 7 januari 2020

Excellentie,

Namens

- Coöperatie Mobilisation for the Environment U.A. (MOB) te Nijmegen

- Vereniging Leefmilieu te Nijmegen

worden zienswijzen ingediend bij de spoedaanpak stikstof bouw en infrastructuur.

Spoedaanpak stikstof bouw en infrastructuur

Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak uitspraak uitgedaan over het PAS.

In vervolg op die uitspraak zijn honderden vergunningbesluiten vernietigd en zijn vele duizenden reeds gerealiseerde projecten illegaal geworden, en daarmee vatbaar voor handhaving.

Ook voorafgaand aan het PAS werden duizenden bedrijfsactiviteiten ondernomen zonder de wettelijk voorgeschreven natuurvergunning, in uw beleid cryptisch omschreven als 'interim-uitbreiders'.

Het langdurig en grootschalig toelaten van onwettige bedrijfsvoering is als een bijl aan de wortels van de rechtsstaat. Een gezonde natuur is een existentiële voorwaarde voor mensen, dieren en planten. Op het bevoegde gezag rust de verantwoordelijkheid voor het behoud van de Nederlandse natuur en een plicht tot handhaving indien de wettelijk bepaalde natuurbescherming wordt geschonden. Het bevoegde gezag schiet op dit punt al vele jaren ernstig tekort.

Nederland staat momenteel andermaal¹ voor belangrijke keuzes om de stikstofdeposities gereduceerd te krijgen. Centraal daarbij staat de aanpak van ammoniakdeposities vanwege de veehouderij. De Nederlandse landbouw veroorzaakt 67% van de nationale stikstofemissies (en niet 46% zoals door sommigen wordt beweerd). Het voortbestaan van veel Nederlandse natuurwaarden is direct afhankelijk van ingrijpende emissiereducties.

U wordt herinnerd aan de brieven van MOB van 14 december 2010 en 2 februari 2011 aan de Tweede kamer. En, bij brief van 17 februari 2015 is de toenmalige Staatssecretaris van Economische Zaken zienswijzen toegezonden op het ontwerp PAS. Bij herhaling en uitvoerig onderbouwd is gesteld dat het PAS een doodlopend spoor is. Aan die inbreng is toen geen gewicht toegekend. U kunt verzekerd zijn dat Mobilisation en vereniging Leefmilieu een herhaling van zetten onder geen beding zullen aanvaarden.

Met de concept regeling neemt u ontoelaatbare maatschappelijke risico's.

U bent kennelijk in de veronderstelling dat de emissiereductie middels genoemde bronmaatregelen (snelheidsreductie autoverkeer, veevoermaatregel en uitkopen veehouderij) merendeels als ontwikkelingsruimte kan worden beschikbaar gesteld. Dat maakt de systematiek in hoge mate vergelijkbaar met het PAS. Over de systematiek van het PAS is reeds een oordeel uitgesproken. Zie de Afdelingsuitspraak van 29 mei 2019.

De risico's zouden aanzienlijk worden beperkt indien u de regeling zou beperken tot enkel woningbouw. Het betrekken van wegeaanleg in de regeling maakt het tot een omstreden regeling, die op grote maatschappelijke weerstand zal stuiten. U stelt bovendien geen maximum aan de projectdeposities. U laat na te waarborgen dat het uitsluitend projecten met geringe stikstofdeposities betreft. Daarmee handelt u in strijd met de (ontwerp)wet. Aangezien wegebouw zelden geringe stikstofdeposities meebrengen is ook hiermee een dwingende reden gegeven de wegebouw buiten de regeling te plaatsen.

De snelheidsbeperkingsmaatregel op de autowegen moet nog worden uitgevoerd. De positieve effecten daarvan laten nog langdurig op zich wachten. Niet wordt voldaan aan de geldende voorwaarden om de effecten van die maatregel als mitigerende maatregel aan te merken. Met die maatregel is sprake van een maatregel krachtens artikel 6 lid 1 Hrl. De effecten van die maatregel komen niet in aanmerking om daarmee stikstofdepositietoenames van nieuwe projecten te mitigeren.

De veevoermaatregel komt geen realiteitswaarde toe.

Met deze maatregel wordt verregaand ingegrepen in de bedrijfsvoering van ondernemers. Grote groepen veehouders ontkennen met kracht dat veehouderij een belangrijke bron betreft van natuurschadelijke stikstofemissies. Draagvlak voor emissiereductiemaatregelen in de veesector ontbreekt nagenoeg volledig. U kunt zich hierbij niet de naïviteit permitteren zich te beperken tot toezeggingen van LTO-bestuurders dat zal worden meegewerkt door veehouders. U bent niet in staat om deze maatregel ten uitvoer te brengen.

U stelt 70% van de 'ontwikkelingsruimte' beschikbaar. Onder het PAS was dit 50%. Niet kan begrepen worden dat nu een fors hoger percentage beschikbaar wordt gesteld dan onder het PAS.

Brief van 18 december 2019 'Afsprakenlijst met landbouworganisaties ramp voor de natuur'.

Tot slot wordt u herinnerd aan de brief van 18 december 2019 van MOB en vereniging Leefmilieu aan minister Schouten met als onderwerp 'Afsprakenlijst met landbouworganisaties ramp voor de natuur'. Op die brief is tot op heden geen reactie ontvangen. U wordt verzocht op korte termijn op die brief te reageren. Mijn cliënten beraden zich op maatregelen in geval van uitblijven van een spoedige reactie.

Conclusie

U wordt ontraden de regeling in de huidige vorm vast te stellen.

Hoogachtend,

Mr. V. Wösten

¹ Ter herinnering: de actuele stikstofcrisis betreft een herhaling van 1993 en 2007.